

ACC. N:R. M. 12305 :/.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/.

Jätthinan kastade sten.

När Stenhuset skulle byggas, kastade Jätthinan sten från "Glimminge hallar". Hon kastade stenarna i sitt stumpeband. Där Stenhuset nu är, stod Jätthinan och murade upp, allt eftersom hon kastade sten.

Vid "Glimminge hallar" finns ännu sten-berg. Det är samma stenort som den, var-med Stenhuset är byggt.

ACC. N.R. M. 12305: 2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV2.Jätterns bild.

På manslemmen på Jätterns bild hängde man
för matsäcksknuten och mjölkspannar och
hade skor där. Men ena mjölkspigan slog
av den. Han blev dålig och dog snart efter.

"Nidan" (= kammarhusrinnan Adèle Rosen-
crantz) smekte Jätterns bild så tätt. Hon sade,
att han hade varit en mycket duktig karl.

ACC. N:R. M. 12305:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV3.Jättagäret.

Jätten skulle invringa Bolshögs kyrka, men guds tjänsten pågick där. Vad han kunde invringa med "gäresten" under måttan, skulle bli hans egendom. I kyrkan märkte de, vad han hade för sig, och de slutade måttan tidigare. Då hade han inte hunnit med mer än stengärdet, som för låg mellan Glimmingehus och kyrkan.

Hade han lyckats invringa kyrkan, så hade han rivit ned den. Ty han var mycket rädd. Det var, när krigsorden blev införda här.

Och! Kyrkan
skall bevaras
är d. Jätten
reps. bevarad.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305: 4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV4.Färdigt att fogga Stenhuset.

Under lagman Sylvans tid var det två murare, som skulle fogga Stenhuset. När de fogat västra gaveln, blevo de sjuka och dogo.

Under "Nådens" tid skulle fogningen fortsätta. Men den muraren hann bara med halva södra muren. Sen blev han sjuk och dog. Han hette Martin Olsson och var från Ö. Herrestad. Han bodde vid Vallby norra gräns.

Sedan blev Stenhuset stående rå. Det var först, sedan Staden övertagit Stenhuset, som det blev färdigfogat. Men då höjde man inte räkna om att någon murare blev sjuk.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Glagsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV5.En svart hund mökade.

Det mökade på Skrimmingehus. Spöket hade formen av en stor, svart hund, som sprang var som helst på gården men aldrig utan för ägarna. Den var stor som ett litet får. Oftast sågs den i parken och vid dammarna.

Berättaren har själv varit ute för den. Han och Jöns Kjellman stod på gården. Då såg Kjellman, hur den sprang mellan benen på Strand. Men denne såg den inte själv.

En berättarens son Karl, som redan omkring på fjön, hade varit ute för den.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.12305:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV6.

Han hade tjänst i Elivarp och kom istånd
hem till föräldrastummet på kvällen, sedan
dagens arbete var slut. Han hade en kväll
varit hemma och skulle vid 11-tiden på
kvällen cykla tillbaka till husbondsgården.
Men när han kom till korsvägen vid Roga-
mad, kom hunden fram till honom, och
han märkte av cykeln. När han gick och
ledde cykeln, gick hunden lugnt vid sidan.
Men så snart han försökte sätta sig upp
på cykeln igen, sprang hunden framför
cykeln och hindrade honom att köra.
Han märkte alltså gå och leda cykeln. Hunden
såg på honom med så beaktande ögon.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV7.

Men pojken var rädd och vågade inte säga ett ord utan bara gick. Hundens följde honom så ända till gränsen mellan Skivvinge och Skivarp. Gränsen utgjordes av ett stengärd i öder om nuv. Sigfrid Klaitenssons gård. Här vid gränsen förvarar hunden spårloft. Den sprang inte bort utan var på ett ögonblick förvarmen som om den spårloft i jorden. Pojken hoppade då på cykeln och cyklade till gården, där han hade tjänst. Men sedan dess vågade han aldrig nattetid cykla mellan hemmet och Skivarp. Var han hemma en kväll och det blev sent, övernattade han hemma och cyklade tidigt på mor-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

gonen ned till Skivarp. Pojken var vid till-
fället i 14-15-årsåldern och gick och läste för
prästen.

Stunden var en död borgherre, som inte
uppfört sig i livet så, som han skulle.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M.12305:9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9.

Spök-käleschen.

Många ha sett, hur det kommit körandes
med en täckt vagn, förvärd med svarta
hästar nattetid uppför allén till borggården.
Sent en kväll kom skjutsen körande upp
på borggården med ett barn, som var
det varit en riktig skjuts. Eckerman
höjde den och kom ut. Men när han kom-
mit ut på trappan, hade den redan vänt
och var på väg nedför allén igen. Eckerman
talade jävra om det för husken, Per Nilsson
i Skivarp, och denne talade om det för
berättaren och de andra arbetarna. Den

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: F. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

gången hände det ingenting särskilt på går-
den. Annars brukade det bli dödsfall eller
någon olycka, när ekipaget vrade sig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305: //

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

//.

En mjölkstjints varslade om dödsfall.

Ett par dagar innan "Vädan" dog, var Johan Lundorfs kvinna från Rogarnad kl. 4 på morgonen på väg till mjölkstall vid gården. Då kom där en underlig vagn, förvärd med svarta hästar, körande ut från gården. Vagnen, som var vitmålad, var fördd med spjålor. Den var inte riktigt täckt.

När hon berättade, ~~sa~~ och hon rett, sade folket: "Det var ett varsel. Vi ska på se, att "Vädan" lever nog inte länge till mer." Hemmarhusvissan låg sjuk, och ett par dagar därefter var hon död.

ACC. N.R. M. 12305:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV12.Branbo - Kitta.

Branbo - Kitta bodde vid Branbo - backen.
En man kom och fick dansa med henne, så
att han höll på att stita upp benen. Han
blev inde fri, förän lupparna började gala.
Han hade slagit stort grä vid en port och
sagt, att om Kitta kom, när han var på
hemväg, så skulle han dansa med henne.
Han dog snart därefter, ty det var inde häl-
sosamt att dansa med henne.

Det ansågs vara farligt att röra Branbo -
stenen. Det skulle bli olägenhet av det. Men
det hördes ingenting av, när den togs till hamn-
bagg i Skillinge.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M.12305:13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arg. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV13.Skölder på Skimmingshus.

Lagman Sylvan hade gästr Skimmingshus
ett par år. De skulo oerhört då, både befäl,
ladufogdar och dagsverkare. Ett år, när rät-
taren skulde göra upp, var behållningen
för året endast 75 öre. Då sade Sylvan:
"Bli det inte mer, kan han ha det utsa."

ACC. N:R. M. 12305:14.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
 Härad: Järrestad Adress: Gladsax
 Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

Vallby-lösen, som kunde trolla.

En flicka bodde med sin mor i Glivarp.
 De hade ord om sig att kunna trolla. Fic-
 kan kom en dag upp till Skinnings-
 hus. Borgherren hade hört talas om att
 hon kunde trolla och hade ordnat med
 sä, att hon skulle kunna räddas på prov.
 Han följde upp henne på det överska fof-
 ket i Skinningshuset och fram till lämmen
 på östra gaveln. Genom öppningen kunde
 man se, hur folket drev med sina oxar
 på Sandbyer, en väng sydost om Skin-
 ningshus. Medan de ^{Ola} var vid öppningen och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:15.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV15.

^{de} tala ^{hade} kommit samtalet in på trollkonster.
Så säger han: "Kan du stanna oxarna, som
går där borta, skall du få det och det." "Det
är en bagatell", ^{hade} säger hon. Rätt vad det
var, stannade alla oxarna utom två par.
Dem kunde hon inte stanna, utan de fort-
satte att plöja.

Så gick de ned från loftet igen och in
i boningshuset. Han skulle bjuda något
på henne för det här.

Hon hennes mor hade börjat känna på sig,
att inte allt stod rätt till med sön, och
hon kom upp till gården. Flickan kände då
inom sig, att modern kom, och hon skyndade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 19.12305:76.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Gurt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

att ställa sig bakom en dörr för att passa på modern. Och när denna kom genom dörren, sade flickan knickt: "Hej, mor, är Ni här?" Det gällde att få det förstås ordet, annars hade modern dödat henne. Men modern blev förargad.

Både mor och dotter kommo sedan härifrån. De bliva tagna och förgjorda som trollkonor.
På ett gran öfver de oar ~~de oar~~, som flickan med sin trolldom inde haft makt över, hade man bovat hål i hornspetsarna ~~och~~. I hålen hade man sedan drivit in trädubbar av flyggrön (frö, som flugit från ett rörn-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 12305:17.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

träd och slagit rot och växt i ett annat träd. Yantig rönn dog ej. Därigenom hade hon ingen makt med dem.

Det andra paret var voro tvillingar, och detta var nog, för att hon inte skulle ha makt över dem heller.

(Jfr. Folkminnen och Folklänkar 1930 s. 171!).

ACC. N.R. M. 12305:18.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV18.Bolshögen.

Vid Bolshögs kyrka ligger en stor hög, som kallas Bolshögen. Den har fått sitt namn därav, att en kvinna vid namn Boel blivit begravnen där.

De gamle sade, att i kullens kant vid markytan runt omkring kullen skulle ligga en guldkudja. Men man var rädd för att söka baka den. Ty den, som tog den, skulle dö. Magiska makter drevs vitt ut och vakade över skatten. I högen skulle dessutom finnas riktigt med guldprämiat.

I Ekermans tid grävde man igenom kullen. De gamla män, som varit med om

Förbund gräver
— ger riddens
kollen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:19.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat av: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19.

denna utgrävning, hade för berättaren om-
talat, att det enda man hittade var vit
sand i jämnhöjd med markytan, men
ingenting annat.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 12305:20.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Wallin
Härad: Järrestad Adress: Gladsax
Socken: Vallby Berättat af: f. arb. Ola Persson Strand
Uppteckningsår: 1939 Född år 1865 i Vallby

Balgabacken.

Norr om Gnåtor ligger en backe, som kallas Balgabacken. Där blev för förtryckare avrättade. Mycket folk brukade samlas för att se avrättningarna. Många kommo för att uppsamla av de avrättades blod. Det skulle drickas av dem, som voro fallandesjuka. Där blevo de friska.

En person i Blivarp hade sett, hur folket trängde sig på och ville ha blod, så att länsmannen måste stå omkring med sabeln. En kvinna trängde sig i alla fall fram och tog blod i handen och drack.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.